

TRADIȚII DE ENUMERARE ȘI CATALOGARE LA JOYCE

Prof.univ.dr. Jolanta Wawrzycka,
Universitatea Radford, Virginia, USA

Rezumat

Subiectul acestui eseu, catalogarea operelor lui Joyce, este dintr-o dată limitată și ușoară (catalogoagele trebuie să poată fi prompt identificate, de exemplu, o listă de preoți prezenți printre cei de față, în *Ulise*), dar și amănunțită și dificilă (cum poate cineva să analizeze un catalog? Într-o anumită ordine? După conținut?). Articolul de „dicționar” din *Enciclopedia Britannica* se ocupă exclusiv cu catalogarea cărților. Biblioteca personală a lui James Joyce¹ listează un număr impresionant de cataloage: de la Cincizeci de poezii lirice de dragoste culese și traduse recent sau *Citate familiare: O colecție de pasaje, expresii și proverbe la Cântece populare irlandeze: Versiuni colecționate în principal de la cântăreți din Vestul regiunii Kerry, O miscellanea de Crăciun, o varietate de poezii, povestiri, eseuri colecționate și alte asemenea „liste” precum dicționarele sau lexicoanele și enciclopediile*

Cuvinte cheie: lexicoanele, delectarea medievală, synathroesmică, mimesisului, efectul staccato, speculum mundi.

Cataloagele au început cu nume/substantive; ca instrumente de organizare a cunoștințelor, cataloagele erau simple registre: de soldați, de comori sau mărfuri, înregistrarea nașterilor, morților sau originilor așa cum atestă cataloagele biblice sau homerice. În Evul Mediu cataloagele au evoluat la manuale, registre de onomastică, botanică, animale și numeroase alte compilații ale echivalențelor lexicali de obiecte relevând astfel bunul obicei de ordonare a creațiilor, după cum afirmă Umberto Eco prin ”furnizarea sau echiparea lumii (ornatus mundi)” (Artă și frumusețe 34). Delectarea medievală în etimologii este bine documentată în numeroase glose la operele retorice ale lui Quintilian, Cicero, Platon sau Aristotel, în operele lui Thomas Aquinas precum și în opere clasice cum ar fi *Etimologiile Isidorei de Sevilla*. Modul de

TRADITIONS OF ENUMERATION AND CATALOGUES IN JOYCE.

Prof.PhD. Jolanta Wawrzycka,
Radford University, Virginia, USA.

Abstract

The subject of this essay, catalogues in Joyce's works, is at once narrow and easy (catalogues can be readily identified; e.g., list of priests present “among the present,” in *Ulysses*), as well as broad and difficult (how does one analyze a catalogue? by order? by content?). The entry “catalogue” in *Encyclopedia Britannica* deals exclusively with cataloguing books. The *Personal Library of James Joyce*⁹ lists quite a number of catalogues: from *Fifty Romance Lyric Poems Now Collected and Translated, or Familiar Quotations: A Collection of Passages, Phrases and Proverbs, to Irish Country Songs: Versions Collected Chiefly from Singers in West Kerry, An Xmas Miscellany, a variety of collected poems, stories, essays, and such “lists” as dictionaries, lexicons, and encyclopedias.*

Key words: Lexicons, Medieval delectation, Synathroesmic, Mimesis, Staccato effect, Speculum mundi.

Catalogues began with names/nouns; as tools of organizing knowledge, catalogues were simply registers: of soldiers, of treasures or cargoes, records of births, deaths, and lineages, as biblical or Homeric catalogues testify. By Middle Ages catalogues evolved to manuals, onomasticons, herbals, bestiaries, and numerous other compilations of lexical equivalents of objects, thus epitomizing the medieval habit of the ordering of creation, states Umberto Eco, by “the furnishing, or fitting out the world (*ornatus mundi*)” (*Art and Beauty* 34). Medieval delectation in etymologies is well documented in numerous glosses to rhetorical works of Quintilian, Cicero, Plato, and Aristotle, in works of Thomas Aquinas, and in such classics as *The Etymologies of Isidore of Seville*. Medieval mode of thinking required a “framework of an Order” (Eco, *The Aesthetics of Chaosmos*

gândire medievală necesită un „cadru de ordine” (Eco, *Estetica Haos-cosmului* 7) și Eco punctează asemenea cadre în Joyce: un cadru de ordine cosmică (Stephen telescopându-se din clasa elementelor, prin Salins, Irlanda, Europa și în lume, până în univers); cadru homeric în *Ulise*: cadru viconian în *Finnegans Wake*. William T. Noon ilustrează măsura în care poetica lui Joyce este caracterizată prin fascinația cu cuvinte, „a răului din mijlocul zilei, istoria lor și simbolismul lor” (Noon 158). Printre alții Noon găsește discursul lui Shem (FW269) „atât de înrudit cu discuțiile scolastice ale analogiilor (sau echivocuri a consilio) care este dificil de imaginat că nu a ales să vorbească de jocul de cuvinte al lui Shem în legătură cu ceva din ‘răul din mijlocul zilei’ cu accent și cunoștințe Schoolmen” (Noon 148).

Cunoștințele includ de asemenea înclinația medievală spre enumerare. Fenomenul de acumulare prin enumerare, privind în special lucruri nesimilare este cunoscut ca și *synathroesmus*. James Murphy ne reamintește că retorica medievală include numeroase procedee care au asistat procesul de cunoaștere și analiză a realității; ele includeau:

Definiție, diferență, alocare de gen și specie, [...] evaluarea topoilor dialectali (*contrarium*, *comparatio*, argument de la cel mai mare, cel mai puțin important, etc.), și alte aspecte de metodologie logică aplicabile discuției de *res et nomina* (cuvinte ca simple sunete vocale și ca semne ale realităților subzistente). (*Elocvența medievală* 42)

Astfel cataloagele, ca și structuri *synathroesmice* se pot lua în considerare în termeni de *res* (obiecte; semnificat) și *nomina* (nume/ cuvinte; semnificat). Dar așa cum voi argumenta, la Joyce, cataloagele sunt inerent structuri lexicale constituite din material alfabetic, așa numitele „lettercetera” (FW 339.36-340.1), inventarele de cuvinte, verbe, figuri sau „flori” de stil

7) and Eco points to such frameworks in Joyce: a framework of a cosmic order (Stephen telescoping himself from the class of Elements, through Salins, Ireland, Europe, and the World, all the way into the Universe); Homeric framework in *Ulysses*; Viconian framework in *Finnegans Wake*. William T. Noon illustrates the extent to which Joyce’s poetics is characterized by “‘middayevil’ fascination with words, their history and symbolism” (Noon 158). Among others, Noon finds Shem’s speech (FW 269) “so very much akin to Scholastic discussions of analogies (or *aequivocationes a consilio*) that it is difficult to imagine that he had not chosen here to speak of Shem’s punning [...] with something of the ‘middayevil’ Schoolmen’s accent and lore” (Noon 148).

That lore includes also the medieval proclivity towards enumeration. The phenomenon of accumulation by enumeration, especially of dissimilar things, is known as *synathroesmus* (Gr. $\sigma\upsilon\theta\rho\epsilon\sigma\mu\varsigma$). James Murphy reminds us that medieval rhetoric included numerous devices that aided the process of cognizing and analyzing reality; they included:

definition, *diferentia*, allocation of genus and species, [...] assignment of dialectical topoi (*contrarium*, *comparatio*, argument from the greater, lesser, etc.), and other aspects of logical methodology applicable to the discussion of *res et nomina* (words as mere vocal sounds, and as signs of subsisting realities). (*Medieval Eloquence* 42; emphasis added)

Thus catalogues, as *synathroesmic* structures, can be considered in terms of *res* (objects; signifieds) and *nomina* (names/words; signifiers). But as I will argue, in Joyce, catalogues are inherently *lexical* structures built of the alphabetic material, the “letteracetera(s)” (FW 339.36-340.1), the inventories of nouns, verbs, figures or “flowers” of speech (“*florilingua[s]*”) (FW 117.14). Though they

(„florilingua” (Fw 117.14). deși crează iluzia mimesisului, această iluzie este susținută de construcția retorică bazată pe Cratylism (teorie filozofică bazată pe învățăturile lui Cratylus, n.trad.), adică „o convergență a aspectelor fenomenale ale limbii ca sunet cu funcția de semnificat ca referent”, cu afirmă De Man (Rezistența la teorie 9). În procesul enumerării, cataloagele produc efectul staccato (formă de articulație muzicală, n.trad.), efect cu precădere lingvistic mai degrabă decât cognitiv și ca și fenomenul de Cratylism

nu este în nicio relație, prin analogie sau prin imitație bazată pe ontologie, cu nimic dincolo de acel efect particular. [Cratylism] este o funcție a limbii mai degrabă retorică decât estetică [...] care acționează la nivelul semnificatului și nu conține nicio pronunțare responsabilă asupra naturii lumii în ciuda potențialului puternic de a crea

iluzia opusă (Rezistența la teorie 10)

De fapt, potrivit lui Eco, deja în perioada medievală impulsul din spatele inventarelor nu erau în mod necesar motivate de scopuri mimetice/ cognitive. De exemplu Suger, umanistul din Evul Mediu și starețul mănăstirii Sfântul Denis care a catalogat averea mănăstirii, și-a exprimat în cursul enumerării bogățiilor „plăcerea și entuziasmul la ornamentarea mănăstirii într-o manieră atât de minunată” (Artă și Frumusețe 13). În mod similar, colecția lui Duc de Berry listează peste șapte sute de picturi și trei mii de obiecte cum ar fi: corn de unicorn, inelul de logodnă al sfântului Joseph, nuci de cocos, dinți de balenă, hidra, basilisc, ou găsit în ou, mană cerească [...]” (Artă și Frumusețe 14). În cazul lui Joyce asemenea liste cum ar fi binecuvântatele companii ale sfinților și martirilor din „Ciclopi”, urmate de lista „simbolurilor binecuvântate arată izbitor de asemănător:

create the illusion of mimesis, that illusion is sustained by a rhetorical construct based on Cratylism, that is, “a convergence of the phenomenal aspects of language as sound with its signifying function as referent,” as De Man puts it (*Resistance to Theory* 9). In the process of enumeration, catalogues produce the staccato effect that is mainly *linguistic* rather than cognitive and that, like the phenomenon of Cratylism,

bears no substantial relationship, by analogy or by ontologically grounded imitation, to anything beyond that particular effect. [Cratylism] is a rhetorical rather than an aesthetic function of language [...] that operates on the level of the signifier and contains *no responsible pronouncement on the nature of the world* -- despite its powerful potential to create the opposite illusion (*Resistance to Theory* 10; emphasis added).

In fact, according to Eco, already in medieval times the impulse behind taking inventories had not necessarily been motivated by mimetic/cognitive ends. For instance Suger, the Medieval humanist and Abbot of St. Denis who had catalogued the Abbot's treasury, expressed in the course of enumerating the riches “his *pleasure* and *enthusiasm* at ornamenting the church in such a wondrous manner” (*Art and Beauty* 13; emphasis added). Similarly, Duc de Berry's collection lists over seven hundred paintings and three thousand object such as: “horn of a unicorn, St. Joseph's engagement ring, coconuts, whale's teeth, shells from the Seven Seas, hydra, basilisk, egg found in an egg, manna [...]” (*Art and Beauty* 14). In Joyce, such lists as the “blessed company” of saints and martyrs in “Cyclops,” followed by the list of “the blessed symbols” read strikingly alike:

inkhorn, arrows, loaves, cruses,
fettors, axes, trees, bridges,

călimară, săgeți, pâini, ulcioare, lanțuri, securi, copaci, poduri, tipe în cadă de baie, scoici, portmonee, chei, dragoni, crini, alice, bărbi, porci, lămpi, foale, stupi, polonice, stele, șerpi, nicovale, cutii de vaselină, clopote, cârje, forceps, coarne de cerb, ghete impermeabile, șoimi, pietre de moară, ochi pe o bucată bună, lumânări de ceară, agheazme, unicorni." (U 12.1715-19).

Pe când tind să văd liste la Joyce, în principal de termeni, exuberanța lor verbală și lexicală (în general ornamentală), John Kidd în compararea cataloagelor lui Joyce și Rabelais observă că:

Un aspect legat de întocmirea de liste rămâne în mod unic joycean – mascarea aluziilor la un subiect în narațiune. Când textul devine o simultaneitate țesută, dublu sau triplu dimensionate, lista poate fi un locus de itemi repetabili – nu măргеaua de pe mătâni sau itemi înșirați la masă, mai degrabă numere întregi dintr-o matrice, probabilități într-un domeniu. Pe când Rabelais flecărește două sute de jocuri jucate de Gargantua (1:22), Joyce țese teme ale jocului dragostei, jocul războiului, jocul politicii în „Ciclopi”. (Kidd 21-22)

Remarcile lui Kidd sugerează o chestiune teologică despre *funcția textuală* din cataloage. Pe când pentru Frye „o enormă cantitate de erudiție” afișată în liste este desemnată în tradiția satiristului Menippean să copleșească cititorii cu compilații enciclopedice (Frye 311), pentru Walton Litz tehnica acumulării în „Ithaca” „nu are nicio limită ‘estetică’ inerentă, dar se bazează pe impactul epic al faptului care subjugă.”² În timp ce Lorraine Weir îl imită pe Litz în recunoașterea cataloagelor ca „justificate de strategie retorică a

babes in a bathtub, shells, wallets, shears, keys, dragons, lilies, buckshot, beards, hogs, lamps, bellows, beehives, soupladles, stars, snakes, anvils, boxes of vaseline, bells, crutches, forceps, stags’ horns, watertight boots, hawks, millstones, eyes on a dish, wax candles, aspergills, unicorns.” (U 12.1715-19).

Whereas I tend to see lists in Joyce mainly in terms their lexicality and verbal (largely ornamental) exuberance, John Kidd, in comparing catalogues of Joyce and Rabelais, observes that:

one aspect of listmaking remains uniquely Joyce’s – the concealment of dozens of allusions to a topic within the ongoing narrative. When the text becomes a ‘woven’ simultaneity, two (or three) dimensional rather than linear, the list can be a locus of relatable items – not beads of a string or line-items in a table; rather integers in a matrix, probabilities in a field. Whereas Rabelais rattles off two hundred-plus games played by Gargantua (1:22), Joyce weaves the themes of gaming-and-love, gaming-and-war, gaming-and-politics, into “Cyclops.” (Kidd 21-22)

Kidd’s remarks prompt a teleological question about *textual function* of catalogues. Whereas for Frye “an enormous mass of erudition” displayed by lists is designed, in the tradition of Menippean satirist, to overwhelm the readers with encyclopedic compilations (Frye 311), for Walton Litz the technique of accumulation in “Ithaca” “has no inherent ‘aesthetic’ limits but relies on the epic impact of overmastering fact.”¹⁰ While Lorraine Weir echoes Litz in acknowledging catalogues as “grounded in the rhetorical strategy of *elaboratio*” she directly contests

elaboratio" în mod direct contestă noțiunea lui Lity că „Ithaca” este enciclopedică,³ numind-o în schimb „*speculativă*”, adică,

Modelată după modelul medieval *speculum* cu hiperbola lui de sisteme și elaborarea de componente legate nu prin referențe sau coduri științifice ale originii -- ca, să spunem *Britannica* – ci numai prin logica propriei compoziții și a relației semiotice cu alte sisteme. (Weir 224-225)

Speculum mundi, garnisită cu elemente verbalizate (și de aceea cognoscibile), „își direcționează investigația spre sărbătoarea limbii în sine, un țel care poate fi realizat numai prin ‚ritmo-catehism’ al paradigmelor-răspuns a cărei complexitate crescândă înscrie polisemia limbii însăși” (Weir 226). Toți trei criticii sugerează atunci că aceste cataloage sărbătoresc retoricitatea synathroesmică de dragul retoricii.

Poziția lui Eco este: cataloagele lui Suger, arată el, manifestă unirea a două elemente: în mod invariabil ele arată o satisfacție pentru orice dată o *plăcere* imediată (o formă elementară de răspuns estetic), și de asemenea afișează „o conștiință critică că alegerea materialelor este în ea însăși un *act creativ* și fundamental” (Artă și Frumusețe 14). Unul dintre numeroasele exemple a unui asemenea act creativ la Joyce poate fi găsit în „Ithaca”, unde peste o pagină de catalog de trăsături ale apei admirate de Bloom (17.185-228) a evoluat din zece rânduri.⁴

Discuția lui Frye asupra listelor ca „forme enciclopedice” asigură totuși o altă perspectivă. Frye observă că natura caleidoscopică și haotică a listelor pot să dea o explicație pentru apariția lor ca instrumente preferate pentru comedie și satiră (care poate folosi și calamburul). Un asemenea context asigură o legătură între cataloagele lui Joyce și filonul său de parodiere neînhibată.⁵ În cel de-al „Treilea Eseu: Critica arhetipală, „ Frye arată că forma enciclopedică atât de favorizată în

Litz’s notion that “Ithaca” is encyclopedic,”¹¹ calling it, instead, “*specula/tive*,” that is,

modeled upon the medieval *speculum* with its hyperbole of systems and elaboration of components bound not by referential or scientific codes of origination - - as, say, *Britannica* is - - but only by the logic of their own composition and semiotic relation to other systems. (Weir 224-225)

Speculum mundi, furnished with verbalized (and therefore knowable) elements, “directs its inquiry toward the celebration of language in itself, a goal which can be achieved only through the ‘rhythmo-catechizing’ of response paradigms whose ever-increasing complexity inscribes the polysemy of language itself” (Weir 226). All three critics suggest then that catalogues celebrate synathroesmic rhetoricity for rhetoricity’s sake.

Eco’s stance is different: catalogues of Suger, he points out, manifest the union of two elements: they invariably show a liking for everything that gives immediate *pleasure* (an elementary form of aesthetic response), and they also exhibit “an uncritical awareness that the choice of materials is in itself a primary and fundamental *creative act*” (*Art and Beauty* 14; emphasis added). One of the numerous examples of such a creative act in Joyce can be found in “Ithaca,” where over a page-long catalogue of features of water admired by Bloom (17.185-228) has evolved from the initial ten or so lines.¹²

Frye’s discussion of lists as “the encyclopedic forms” provides yet another perspective. Frye observes that the kaleidoscopic and chaotic nature of lists may account for their emergence as one of the favorite tools of comedy and satire (which also make use of paronomasia). Such context provides a direct link between Joyce’s catalogues and his uninhibited parodistic vein.¹³ In “Third Essay: Archetypal Criticism,” Frye points out that the

Evul mediu este cea mai elaborată formă de satiră de joasă categorie. La Rabelais, Sterne sau Swift, Frye ne reamintește există o neîncetată tradiție pentru auto-parodie în retorica satirică care împiedică chiar și procesul însuși de scriere de a deveni o convenție sau un ideal simplificat” (Frye 234). Puterea de satiră este paralelă cu eroul său, ucigașul-uriaș, care este

Maestrul acestei tehnici de abuz torențial pe care noi îl numim invectiv. Figurile gigantice din Rabelais, forma trezită a celui legat sau uriașilor adormiți care ne întâmpină în *Finnegans Wake* și în deschiderea romanului *Călătoriile lui Gulliver* sunt expresii ale *exuberanței creatoare* dintre care cele mai tipice și evidente semne este furtuna verbală, izbucnirea înfricoșătoare de cuvinte din *catalogue*, epitetele abuzive și tehnicile erudite. [...]. Epoca de aur din literatura engleză a fost epoca lui Burton, Nashe, Marston și Urquhart de Cromarty, traducătorul fără rezerve al lui Rabelais [...]. *Nimeni cu excepția lui Joyce* nu a mai făcut un asemenea efort de a continua această tradiție de exuberanță verbală (Frye 236).

Într-adevăr, cufundat în tradiția jesuiă și catolică și familiar cu Homer și Aquinas (și astfel cu inventarele homerice și cu realizarea enciclopediștilor și retoriștilor medievali), Joyce face mai mult decât să sărbătorească lunga tradiție a enumerării în cataloagele sale. În cea mai bună tradiție satirică stabilită de Rabelais, Erasmus, Voltaire și Carroll, Joyce se angajează într-o parodiare de sine, scriind „jnglish janglage” (FW 275. F6). Se știe că a folosit tot felul de liste furnizate de prieteni și rude. În scrisoarea sa din 6 noiembrie 1921 adresată lui Frank Budgen, Joyce solicită, printre altele, „orice catalog din magazinele Whiteley sau Harrod; [orice catalog de la] furnizori Tottenham Crt Rd; orice catalog de

encyclopedic form so much favored by the Middle Ages is the most elaborate form of low-norm satire. In Rabelais, Sterne, or Swift, Frye reminds us, there is an incessant “tendency to self-parody in satiric rhetoric which prevents even the process of writing itself from becoming an oversimplified convention or ideal” (Frye 234). The power of satire parallels the power of its hero, the giant-killer, who is

the master of that technique of torrential abuse which we call invective. The gigantic figures in Rabelais, the awakened forms of the bound or sleeping giants that meet us in *Finnegans Wake* and the opening of *Gulliver's Travels* are expressions of the *creative exuberance* of which the most typical and obvious sign is the verbal tempest, the tremendous outpouring of words in *catalogues*, abusive epithets and erudite technicalities. [...]. Its golden age in English literature was the age of Burton, Nashe, Marston, and Urquhart of Cromarty, the uninhibited translator of Rabelais [...]. *Nobody except Joyce* has in modern English made much sustained effort to carry on this tradition of verbal exuberance (Frye 236; emphasis added).

Indeed, steeped as he was in Jesuit and Catholic tradition and at home with Homer and Aquinas (and thus with Homeric inventories and with the achievement of the Medieval encyclopedists and rhetoricians), Joyce does more than just celebrate the long tradition of enumeration in his catalogues. In the best tradition of satire established by Rabelais, Erasmus, Voltaire, and Carroll, Joyce engages in self-parody by writing in “jnglish janglage” (FW 275.F6). He is known to have used all sorts of lists supplied to him by friends and relatives. In his November 6, 1921 letter to Frank Budgen, Joyce requests, among others, “any catalogue

librărie „de preferință, vechi” (*Scrisori I 177*).

Cataloagele îi furnizau lui Joyce o bogăție de *res et nomina* (*obiecte și nume, n. trad*) și îi alimenta creativitatea lui Joyce, nu atât cu faptele cât cu sursa chestiunilor fictive în ordine alfabetică (fw 532. 14-15). Gramatica lor nu putea fi mai simplă: substantivele-nume în cazul nominativ, deși frecvent sunt calificate de adjective sau prin descrieri suplimentare, astfel ca obiectele numite să poată fi diferențiate de alte obiecte similare (de exemplu, conținutul mesei de mahon: cuțitul de tăiat în patru, diferite piese componente fin oțelite ale unor seturi (special furnizate de o faimoasă firmă de tacâmuri, Domnii John Round și Fiii, Sheffield), o oală din teracotă pentru duoden, colon, intestin gros și apendice etc. [...]). (U 12. 619-622)

Dar este interesant de notat că atunci când cataloagele sunt monotematice, tendința este să sari peste ele. Cu toate acestea, când ele sunt a-tematice sau/ și bizare, cititorii tind să se delecteze în intertextualitatea lor și pirotehnicitate verbală.⁶ În timp ce, după cum observă Eco, evidentul caracter eterogen al gustului medieval pune la îndoială abilitatea minții medievale „de a distinge între artă și teratologie, frumos și curios” (Artă și Frumusețe 14), sentimentul predominant din spatele listei medievale este „unul de uimire, un sens de colosal [sic] mai degrabă decât de frumusețe” (Artă și Frumusețe 13). Dar la Joyce, în plus față de „colosal” sau „frumos”, adesea experimentăm un sens de abundență copleșitoare în forma sa de paroxism (de exemplu, instrumente de argumentare în „Ciclopi”, 12.574-578; sau „Documente” în „Ithaca”, 17. 1855-1867) și o încărcătură exasperantă de ceea ce-i mai rău în (lista de clerici în „Ciclopi”).

Cataloagele, cu manifestările lor non-beauteous ca „alfabetiforme”, cad în categoria estetică tomistică a lui Joyce care solicita *integritas, consonantia și claritas* pentru ca frumusețea să fie pricepută. În

of Whiteley's or Harrod's stores; [any catalogue of] Tottenham Crt Rd furnishers; any bookseller's catalogue preferably old” (*Letters I 177*).

Catalogues provided Joyce with the wealth of *res et nomina* and fueled Joyce's creativity not so much for the facts that they supplied but for their source as alphabetic “matter of fact” (*FW 532.14-15*). Their “grammar” couldn't be simpler: *nomina-nouns* in nominative case, though they are frequently qualified by adjectives or by further descriptions, so that the objects named can be distinguished from other similar objects (e.g., the contents of the mahogany table: “quartering knife, the various finely tempered disembowelling appliances (specially supplied by the worldfamous firm of cutlers, Messrs John Round and Sons, Sheffield), a terra cota saucepan for the reception of the duodenum, colon, blind intestine and appendix etc [...]” (*U 12.619-622*))

But it is interesting to note that when catalogues are monothematic, the tendency is to skip over them. However, when they are a-thematic and/or bizarre, readers tend to delight in their intertextuality and verbal pyrotechnics.¹⁴ Whereas, as Eco observes, the obvious eclecticism of the Medieval taste puts to question ability of the Medieval mind “to distinguish between art and teratology, the beautiful and the curious” (*Art and Beauty 14*), the predominant sentiment behind the Medieval lists is “one of amazement, a sense of the kolossal [sic] rather than of beauty” (*Art and Beauty 13*). But in Joyce, in addition to “the colossal” or “the beautiful,” we often experience a sense of overwhelming abundance at best (e.g., tools of argument in “Cyclops,” 12.574-578; or “Documents” in “Ithaca,” 17.1855-1867) and of exasperating overload at worst (the list of clergy in “Cyclops”).

Catalogues, with their non-beauteous manifestation as “alphybettyformed verbage” (*FW 183.13*), fall outside Joyce's Thomistic aesthetic criteria that required *integritas*,

texte, cataloage/ liste se oprește fluxul narativ spațial și temporal, cum se ocupă de propriul proces de enumerare prin luarea de spațiu (pe pagină) și timp (să citească), și solicită două feluri de răspunsuri: ori cititorii sar peste listă (ceea ce este improbabil să *piardă* ceva din acțiune) sau citesc laborios cataloagele până la capăt (improbabil să *câștige* ceva din narațiune).

Dar sunt numeroase exemple de narațiune la Joyce (de exemplu, „mamafesta” care sunt pur și simplu ilare și alinarea comică (pentru acei cititori ideali) echivalează cu „pura *jouissance* al semnificativului sensului exterior” (Rabate 97-98).⁷ Lista de subiecte studiate la „triv și quad” în *Wake* este un exemplu de simplă enumerare care funcționează ca parodie, de parcă declanșează nume, titluri și subiecte de studiu care satirizează educația. În mod similar în catalogul „pitoreștilor delegații străine ca prieteni ai Insulei de Smarald” (U 12.555-569). Enumerarea liniară a numelor caracteristice diferitelor limbi este intensificată prin jocuri de cuvinte onomatopoeice, ortografice și semantice, jocuri de cuvinte care adaugă o dimensiune „verticală” procesului synathroesmic, transformându-l în parodie multilingvă, stârnindu-i pe poligloți, universalii, cetățeni ai lumii și joycieni.

Astfel cataloagele operează la nivelul figurativ, hiperbolic în operele lui Joyce ca *tropi*; așa putea să le numesc cat-elemente, adică elemente/ unituri *din* (dar nu în mod necesar să se refere *la*) structura narativă ale căror efecte (catalitice) pot fi epifanice. Cu alte cuvinte, cantitatea totală de *res et nomina* are capacitatea de a evoca o „intensificare a inimii” calitativă. Epifaniile la Joyce, așa cu ne reamintește Eco, „încă rețin o legătură între conceptul scolastic al *quidditas*” (*Estetica Haos-cosmului* 26). Cu toate acestea ele nu servesc ca revelații ale „lucrurilor”, ci ca revelații ale „înțelesurilor” cuvintelor la momentul când privirea cititorilor îi întâlnesc în text (27). Eco observă că modelul medieval de

consonantia and *claritas* for beauty to be apprehended. In texts, catalogues/lists halt the spatial-temporal flow of narrative as they dwell upon their own enumerative process by taking space (on page) and time (to read), and they solicit two kinds of responses: either the readers skip over the lists (unlikely to *miss* anything relevant to the plot), or they read laboriously through catalogues (unlikely to *gain* anything relevant to the plot).

But there are numerous examples of catalogues in Joyce (for instance “mamafesta”) that are simply hilarious and the comic relief (for those few ideal readers) amounts to “the pure *jouissance* of the signifier outside meaning” (Rabaté 97-98).¹⁵ The the list of subjects studied at “triv and quad” in the *Wake* is a great example of a simple enumerative mode that functions as a parody as it unleashes names, titles and study-subjects that satirize education. Similarly, in the catalogue of the “picturesque foreign delegation known as the Friends of the Emerald Isle” (U 12.555-569), the linear enumeration of names characteristic to different languages is enhanced by onomatopoeic, orthographic and semantic puns that add “vertical” dimension to this synathroesmic process, making it a multilingual parody, titillating to polyglots, universalists, citizens of the world, and Joyceans.

Thus catalogues operate on a figurative, hyperbolic level in Joyce’s works, as *tropes*; I would call them *catalements*, that is, the elements/units *in* (but not necessarily bearing *on*) the narrative structure whose (catalytic) effects can be epiphanic. To put it differently, the sheer quantity of *res et nomina* has the capacity to evoke a qualitative “enchantment of the heart”. Epiphanies in Joyce, as Eco reminds us, “still retain a connection with the scholastic concept of *quidditas*” (*The Aesthetics of Chaosmos* 26). They do not, however, serve as revelations of “things” themselves, but as revelations of “meanings” of words at the moment when readers’ gaze encounters them

reconstrucție a lumii din ruinele Imperiului Roman decăzut prin procedura listării artefactelor civilizațiilor trecute este paralelă cu modelul lui Levi-Strauss de „minte sălbatică” a cărei abordare a lumii este în mod similar taxonomică; crează toturi prin metoda „bricolajului”, i.e., reconstrucția unei forme din părți ale formelor trecute (9).⁸ Dacă întreprinderea unui asemenea proces este de a examina piesele vechi în căutarea noilor răspunsuri ontologice și epistemologice, atunci modelul medieval a dovedit o paradigmă deosebit de folositoare la Joyce: „Cu dispoziție medievală, „spune Eco, „[Joyce] examinează imensul repertoriu al universului redus la limbaj, pentru a întrezări posibilități noi și infinite de combinații,” și astfel să distrugă forma în care lumea i-a fost lăsată moștenire prin cultură tradițională și religie (*Estetica Haos-cosmului* 10). Ca și cata-elemente spațiale, cataloagele au un potențial puternic de a aduce după sine momentul epifanic care, așa cum decompune narațiune și îi frânează fluxul, tot așa în mod impresionant și monumental reconstruiește „aceeași reconstrucție” (FW 226.17) printr-o suplimentare prodigioasă.

John Kidd mi-a spus odată că toată literatura poate fi divizată fie în *cataloage* fie în *epifanii*. Aș adăuga că la Joyce, cele două se contopesc și cataloagele joyciene sunt epifanice în tendința lor de *menține* în ordine, de a *rearanja*: a menține „Cosmosul” fixat în limbă și tradiție în așa fel încât s-l rearanjeze într-un „Haos-cosmos” de posibilități ireverențioase și lingvistico-ontologice momentane, arbitrare și jucăușe.

Bibliografie

Aristotle. *Poetics*, in *Aristotle's Theory of Poetry and Fine Art*, S. H. Butcher, ed. New York: Dover Publications Inc., 1955.
Attridge, Derek. *Peculiar Language*.

in the text (27). Eco observes that the medieval model of rebuilding the world from the ruin of the fallen Roman Empire through the procedure of listing the artifacts of past civilizations parallels the Levi-Strauss' model of a “savage mind” whose approach to the world is similarly taxonomic; it creates wholes through the method of “bricolage,” i.e., re- construction of a form from the parts of forms past (9).¹⁶ If the enterprise of such a process is to examine the old pieces in search of new ontological and epistemological answers, then the medieval model has proven a particularly useful paradigm for Joyce: “With a medieval disposition,” says Eco, “[Joyce] examines the immense repertory of the universe reduced to language, in order to catch glimpses of new and infinite possibilities of combination,” and thus to destroy the form in which the world has been passed onto him by traditional culture and religion (*The Aesthetics of Chaosmos* 10). As spatial *catalements*, catalogues have a strong potential for bringing about epiphanic moment that, as it deconstructs the narrative by arresting its flow, also momentarily and monumentally reconstructs it “the same renew” (FW 226.17) through prodigious supplementation.

John Kidd had told me once that all literature could be divided into either *catalogues* or *epiphanies*. I would add that in Joyce, the two merge and that Joycean catalogues are epiphanic in their tendency to *behold* in order to *re-arrange*: to behold the “Cosmos” fixed in language and tradition so as to re-arrange it into a “Chaosmos” of momentary, arbitrary, and playfully irreverent linguistico- ontological possibilities.

Bibliography

Aristotle. *Poetics*, in *Aristotle's Theory of Poetry and Fine Art*, S. H. Butcher, ed. New York: Dover Publications Inc., 1955.
Attridge, Derek. *Peculiar Language*. London:

- London: Methuen, 1988.
- Attrigde, Derek and Daniel Ferrer, ed. *Post-structuralist Joyce*. Cambridge: Cambridge University Press, 1984.
- Beja, Morris, and Shari Benstock, ed. *Coping with Joyce*, Columbus: Ohio State University Press, 1989.
- Connolly, Thomas E. *The Personal Library of James Joyce. A descriptive Bibliography*. The University of Buffalo Studies. Vol. 22, n. 1. April 1955.
- De Man, Paul. *Resistance to Theory*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1986.
- Eco, Umberto. *Art and Beauty in the Middle Ages*. New Haven: Yale University Press, 1986.
- . *The Aesthetics of Chaosmos*. Tulsa: The University of Tulsa Monograph Series, 1982.
- Frye, Northrop. *Anatomy of Criticism*. Princeton: Princeton University Press, 1957.
- Gifford Don and Robert J. Seidman, ed. *Ulysses Annotated*. Berkeley: University of California Press, 1988.
- Gilbert, Stuart. *James Joyce's Ulysses*. New York: Vintage Books, 1930.
- Joyce, James. *Finnegans Wake*. New York: The Viking Press, 1939.
- . *Letters I*. Stuart Gilbert, ed. New York: The Viking Press, 1957.
- . *Ulysses. The Corrected Text*. Ed. Hans W. Gabler, et al. New York: Random House, 1986.
- Kidd, John. *Joyce's Debt to Rabelais*. Ph.D. Diss. University of California, Santa Cruz, 1985.
- Litz, A. Walton. "Ithaca," in *James Joyce's Ulysses*, ed. Clive Hart and David Hayman, Berkeley: University of California, 1974. 243-75.
- Madtes, Richard E. "Joyce and the Building of "Ithaca", *ELH*, XXXI (December 1964), 457-458.
- Murphy, James J. *Medieval Eloquence. Studies in the Theory and Practice of Medieval Rhetoric*. Berkeley: Methuen, 1988.
- Attrigde, Derek and Daniel Ferrer, ed. *Post-structuralist Joyce*. Cambridge: Cambridge University Press, 1984.
- Beja, Morris, and Shari Benstock, ed. *Coping with Joyce*, Columbus: Ohio State University Press, 1989.
- Connolly, Thomas E. *The Personal Library of James Joyce. A descriptive Bibliography*. The University of Buffalo Studies. Vol. 22, n. 1. April 1955.
- De Man, Paul. *Resistance to Theory*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1986.
- Eco, Umberto. *Art and Beauty in the Middle Ages*. New Haven: Yale University Press, 1986.
- . *The Aesthetics of Chaosmos*. Tulsa: The University of Tulsa Monograph Series, 1982.
- Frye, Northrop. *Anatomy of Criticism*. Princeton: Princeton University Press, 1957.
- Gifford Don and Robert J. Seidman, ed. *Ulysses Annotated*. Berkeley: University of California Press, 1988.
- Gilbert, Stuart. *James Joyce's Ulysses*. New York: Vintage Books, 1930.
- Joyce, James. *Finnegans Wake*. New York: The Viking Press, 1939.
- . *Letters I*. Stuart Gilbert, ed. New York: The Viking Press, 1957.
- . *Ulysses. The Corrected Text*. Ed. Hans W. Gabler, et al. New York: Random House, 1986.
- Kidd, John. *Joyce's Debt to Rabelais*. Ph.D. Diss. University of California, Santa Cruz, 1985.
- Litz, A. Walton. "Ithaca," in *James Joyce's Ulysses*, ed. Clive Hart and David Hayman, Berkeley: University of California, 1974. 243-75.
- Madtes, Richard E. "Joyce and the Building of "Ithaca", *ELH*, XXXI (December 1964), 457-458.
- Murphy, James J. *Medieval Eloquence. Studies in the Theory and Practice of Medieval Rhetoric*. Berkeley:

- University of California Press, 1978.
---. *Rhetoric in the Middle Ages*. Berkeley: University of California Press, 1974.
- Noon, William T, S. J. *Joyce and Aquinas*. New Haven: Yale University Press, 1957.
- Norris, Margot. *Decentered Universe of Finnegans Wake*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 1974.
- Plato, "Cratylus." Trans. Benjamin Jowett, in *Collected Dialogues*, ed. Edith Hamilton and Huntington Carins. Princeton: Bollingen Series LXXI. 421-474.
- Rabaté, Jean-Michel. "Lapsus ex Machina," in *Post-structuralist Joyce*, ed. Derek Attridge and Daniel Ferrer, Cambridge: Cambridge University Press, 1984. 79-101.
- Rabelais, François. *Gargantua and Pantagruel*. Trans. Burton Raffel, New York: Norton and Co., 1990.
- Weir, Lorraine. "From Catechism to Catachresis: Aspects of Joycean Pedagogy in *Ulysses* and *Finnegans Wake*," in *Coping with Joyce*, ed. Morris Beja and Shari Benstock, Columbus: Ohio State University Press, 1989. 220-39.
- University of California Press, 1978.
---. *Rhetoric in the Middle Ages*. Berkeley: University of California Press, 1974.
- Noon, William T, S. J. *Joyce and Aquinas*. New Haven: Yale University Press, 1957.
- Norris, Margot. *Decentered Universe of Finnegans Wake*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 1974.
- Plato, "Cratylus." Trans. Benjamin Jowett, in *Collected Dialogues*, ed. Edith Hamilton and Huntington Carins. Princeton: Bollingen Series LXXI. 421-474.
- Rabaté, Jean-Michel. "Lapsus ex Machina," in *Post-structuralist Joyce*, ed. Derek Attridge and Daniel Ferrer, Cambridge: Cambridge University Press, 1984. 79-101.
- Rabelais, François. *Gargantua and Pantagruel*. Trans. Burton Raffel, New York: Norton and Co., 1990.
- Weir, Lorraine. "From Catechism to Catachresis: Aspects of Joycean Pedagogy in *Ulysses* and *Finnegans Wake*," in *Coping with Joyce*, ed. Morris Beja and Shari Benstock, Columbus: Ohio State University Press, 1989. 220-39.

¹ (Vezi Connolly.)

² (Dată fiind credința medievală în derivări etimologice pe de-o parte și natura folosirii cuvintelor de către Joyce pe de altă parte, este ușor să observi că pentru Joyce textele etimologice erau mină de aur pentru parodie. Noon vorbește despre lipsa de ficțiune din etimologii din Cratylus al lui Platon și la Isidore de Sevilla în contextul lui Shem (p. 145 în diferite cărți); de asemenea, Derek Attridge discută în termeni mai largi, etimologia și semnificația autentică din Peculiar Language, pp.98-104.)

³ (Vezi A. Walton Litz în Hart and Hazman p.388.)

⁴ (Lorraine Weir, From Catechism to Catachresis: Aspecte ale Pedagogiei joyciene în Ulise și Finnegan Wake, p. 224-225)

⁵ (Litz citează rândurile în Hart și Hayman, p. 388, după Madtes' "Joyce și clădirea Ithacai". ,)

⁶ (Vezi ca exemplu acele cataloage din *Wake* ca „o listă lungă [...] de tot felul de nume abuzive,” [FW 71 în diferite cărți] sau „mamafesta” [104 în diferite cărți]); lista lui Joyce de sfinți și de martiri; lista lui Rabelais de 212 nume de proști [Rabelais 340-342] și 330 de epitețe pentru prohab [310-312 și 316-317]; Listele lui Rabelais și Joyce de jocuri, etc.)

⁷ (Jean Michel Rabate, „Lapsus ex Machina”, p. 97-98.)

⁸ (Bricolaj este luat în discuție la Margot Norris, Universul descentrat din *Finnegans Wake* (p.130-140) ca tehnică folosită de Joyce în compunerea *Work in Progress*.)

⁹ See Connolly.

¹⁰ Given the medieval faith in etymological derivations on the one hand, and the nature of Joyce's use of words on the other, it is easy to see that for Joyce, etymology texts were a gold mine for parodying. Noon talks about fictitiousness of etymologies found in Plato's *Cratylus* and in Isidore of Seville in the context of Shem (p. 145 passim); also, Derek Attridge discusses, in broader terms, etymology and authentic meaning in *Peculiar Language*, pp. 98-104.

¹¹ See A. Walton Litz in Hart and Hayman p. 388.

¹² Lorraine Weir, "From Catechism to Catachresis: Aspects of Joycean Pedagogy in *Ulysses* and *Finnegans Wake*", pp. 224-225.

¹³ Litz quotes these lines in Hart and Hayman, p. 388, after Madtes' "Joyce and the Building of 'Ithaca'."

¹⁴ See, for example, such catalogues in the *Wake* as "a long list [...] of all abusive names," [FW 71 passim] or "mamafesta" [104 passim]; Joyce's list of saints and martyrs ; Rabelais' list of 212 names for fools [Rabelais 340-342] and 330 epithets for codpieces [310-312 and 316-317]; Rabelais' and Joyce's lists of games, etc.

¹⁵ Jean-Michel Rabaté, "Lapsus ex Machina," pp. 97-98.

¹⁶ Bricolage is also discussed in Margot Norris's *Decentered Universe of Finnegans Wake* (pp. 130-140) as one of the techniques used by Joyce in composing his *Work in Progress*.